

Π Ρ Ο Τ Υ Π Α

Π Ρ Ο Σ Μ Ι Μ Η Σ Η

ΕΤΟΣ 6^ο * ΤΕΥΧΟΣ 59 * ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2011

«Τύπος Ίνου τῶν πιστῶν ἐν λόγῳ, ἐν ἀναστροφῇ, ἐν ἀλάτῃ,
ἐν πνεύματι, ἐν πίστει, ἐν ἀληθείᾳ.» (Α΄ Τιμ. Δ΄ 12)

Ὁ κυρ -Ἡλίας ὁ κρεβατᾶς

Στὴν Ἀλβανία γύρω στὸ 1920 ὑπῆρχε ἓνας νόμος, χαζὸς γιὰ κείνον ποὺ τὸν ἄκουγε στὸν ἐλεύθερο κόσμο, ἔξυπνος γιὰ κείνον ποὺ τὸν θέσπισε: «Ὅποιος βρεῖ τραγιάσκα καὶ τὴν φορέσει, μπορεῖ νὰ ἀνέβει σὲ ἐπιβατηγὸ πλοῖο καὶ νὰ φύγει ἐλεύθερος». Ἔτσι, ὁ κυρ-Ἡλίας κάπου οἰκονόμησε μία τραγιάσκα, τὴν φόρεσε, ἀνέβηκε στὸ πλοῖο καὶ, ἐλεύθερος ἀπὸ τίς ἀλβανικὲς ἀρχές, ἔφτασε στὸν Πειραιᾶ.

Ὁ κυρ-Ἡλίας ἦτανε δουλευταρᾶς καὶ νοικοκύρης ἄνθρωπος. Δέν σκόρπιζε τὰ πενιχρά του ἔσοδα, σκεπτόμενος ὅτι μιὰ δική του δουλειὰ θὰ ἦταν προτιμότερη ἀπὸ τὸ μεροδούλι. Ἦτανε καὶ φύση θρησκευόμενη. Τὸ πρῶτο ποὺ φρόντισε στὴν νέα του κατοίκηση ἦτανε ν' ἀκουμπήσει στὴν Ἐκκλησία, νὰ συνδεθεῖ μὲ πνευματικὸ, νὰ παίρνει εὐλογία γιὰ ὅ,τι σκεπτότανε νὰ κάνει. Ἔτσι, ἔπειτα ἀπὸ κάποιες προσπάθειες, γνώρισε τὸν πατέρα Ἰγνάτιο Κολιόπουλο, ὁ ὁποῖος πάντοτε κάτι καλὸ εἶχε νὰ τοῦ συστήσει.

Χωρὶς νὰ γνωρίζει γράμματα, ἤξερε νὰ διαβάζει. Τὰ ἐντρυφήματά του ἦταν ἡ «Καينὴ Διαθήκη» καὶ ὁ «Προορισμὸς τοῦ Ἀνθρώπου» τοῦ Εὐσεβίου Ματθοπούλου. Τὸν βοήθησε πολὺ στὴν κατανόηση τῆς Ἁγίας Γραφῆς ἡ παρακολούθηση τῶν θείων κηρυγμάτων ἀπὸ τοὺς κήρυκες τῆς ἀδελφότητος «Ζωῆς». Πανέξυπνος ὅπως ἦτανε, τὰ κατανοοῦσε καί, ἔχοντας καθαρὸ μυαλό, τὰ ἐνθυμεῖτο μέχρι τὰ βαθιὰ του γεράματα καὶ τὰ χρησιμοποιοῦσε ἀβίαστα στὴν δική του διδασκαλία. Συνεχῶς ἤθελε νὰ ἐργάζεται ἐν τῷ ἀμπελῶνι τοῦ Κυρίου. Ἔτρεχε πίσω ἀπὸ τοὺς πεπλανημένους νὰ τοὺς ἐπαναφέρει, νὰ τοὺς συνδέσει μὲ τὴν ἐξομολόγηση, ποὺ τὴν θεωροῦσε ἀρχὴ ὅλων τῶν καλῶν. Ἔργασθηκε

ιεραποστολικά στην Ἀθήνα, στό Μουζάκι Καρδίτσας καί στην πόλη τῶν Τρικάλων. Μέ τήν εὐλογία τοῦ μακαριστοῦ Μητροπολίτου Διονυσίου, ὁ ὁποῖος πολύ ἐκτιμοῦσε τόν ἄνδρα γιά τήν μέθοδο πού χρησιμοποιοῦσε στην διδαχή τῶν νέων, βοήθησε πολύ τήν τοπική Ἐκκλησία. Τό ἀπέριττο δωμάτιό του ἦταν κάθε μέρα πνευματικός σταθμός γιά πολλούς ἀνθρώπους.

Ἡ ἐπιθυμία μου νά τόν γνωρίσω, μετά ἀπ' ὅσα εἶχα ἀκούσει ἀπό τόν Μητροπολίτη Βόλου Ἡλία, μέ ὥθησε στην πρώτη μου ἐπίσκεψη στά Τρίκαλα τό 1965 πρῶτον ἀπ' ὅλους νά συναντήσω τόν κυρ-Ἡλία τόν Βορειοηπειρώτη. Πράγματι, ἐκεῖ συνάντησα χωριατόπαιδα, ἄλλα νά φεύγουν καί ἄλλα νά ἔρχονται. Κρατώντας στά χέρια του τόν «Προορισμό», διάβαζε καί ἐξηγοῦσε, φορώντας τά γυαλιά του, τήν διδαχή τοῦ Γέροντα Εὐσεβίου. Δέν νομίζω ὁ γέρον Εὐσεβίος νά μελέτησε τόσο πολύ τό βιβλίο του ὅσο ὁ κυρ - Ἡλίας. Ζεχώριζε κάποιες ἔννοιες καί τίς ἐξηγοῦσε:

-Ἄλλο «μελετῶ» καί ἄλλο «διαβάζω». Ἄλλο «ἱερεὺς» καί ἄλλο «παπᾶς». Ἐμεῖς ἔχουμε ἀνάγκη ἀπό ἱερεῖς. Ἄλλο «ἱεροκήρυκας» καί ἄλλο «πατέρας πνευματικός».

Ἀπό τήν πνευματική του ἐργασία πολλούς ὥθησε στην ἱερωσύνη. Ὅπου εὔρισκε κλήση ἱερατική, δέν τήν ἄφηνε. Ἐπεφτε μέ τά μούτρα νά παιδαγωγῆσει, νά ἀναζωπυρώσει τή φλόγα τῆς ἀγάπης γιά τό Ἅγιο Θυσιαστήριο. Μέ μεγαλειώδη διδαχή ἔδειχνε στόν νέο πῶς ἡ ἱερωσύνη δέν εἶναι ἐπάγγελμα, ἀλλά τό μεγαλύτερο χάρισμα πού ἔδωσε ὁ Θεός στόν ἄνθρωπο: Νά κατεργάζεται μέ τά ἅγια Μυστήρια τήν σωτηρία ἀπό τήν γέννα μέχρι τόν τάφο καί πέρα ἀπ' αὐτόν.

Οἱ ἀρχές τῆς ἀδελφότητος «Ζωῆς» εἶχαν ἐπηρεάσει τή ζωή του περισσότερο ἀπό τούς «Ζωικούς». Τίς ἄκουσε ἀπευθείας ἀπό τούς θεμελιωτές τῆς ἀδελφότητος καί τίς εἶχε ἐνστερνισθεῖ ὡς ὄρους πνευματικοῦ βίου τοῦ ἀφιερωμένου ἀνθρώπου στόν κόσμο. Ἔτσι, ἦταν καθαρὸς στό σῶμα ἀλλά χωρίς κρέμες καί μυρωδιές. Στην ἐνδυμασία εὐπρεπῆς, ἀλλά μέ ἀπλᾶ ἐνδύματα. Τό δωμάτιο ἀπέριττο, ἀλλά πάντα τακτοποιημένο, πάντα καθαρὸ. Κρατοῦσε καί ἄλλες ἀρχές, πολύ πῖο σημαντικές ἀπό τίς προηγούμενες: ποτέ τήν Κυριακή δέν ταξίδευε, νά μή χάσει Λειτουργία. Ἐτρωγε ὅλο τό φαγητό καί ὅλα τά φαγητά. Δέν

ἄφηνε μπουκιά ψωμί στό τραπέζι. Στά ἐνδιάμεσα δέν μασούλαγε καί πρό πάντων στούς δρόμους. Ἔτρωγε μέ περίσσια εὐπρέπεια. Οὔτε χεῖλια χτυπούσε οὔτε σούπα ρουφούσε. Ἡ σιωπή στήν τράπεζα ἦταν κανών ἀπαράβατος. Στό δρόμο δέν στεκόταν νά συζητά μέ γυναῖκες καί τό μάτι πάντα πειθαρχημένο· δέν ἐπιτρέπονταν ἐλεύθερα κοιτάγματα.

Αὐτά βέβαια ἀργότερα παρεξηγήθηκαν ἀπό κάποιους «φιλελεύθερους». Νομίζω ὅμως πώς ἦταν σωτήρια γιά ἀνθρώπους πού ἐξασκοῦσαν παρθενία στίς τρίβους τῶν μεγαλουπόλεων. Ἄν «ἡ θεά τοῦ κοσμικοῦ – ὅπως λέγει ὁ Ἐφραίμ ὁ Σύρος – ἐπιφέρει σύγχυση τήν ὥρα τῆς προσευχῆς στόν μοναχό», πόσο μᾶλλον ἡ λεπτομερῆς παρατήρηση τῆς γυναίκας.

Δέν χρησιμοποιοῦσε ποτέ τό ψέμα καί δέν σχολίαζε κανέναν. Ἀρκεῖτο μόνο στό «τόν γνωρίζω τόν ἄνθρωπο». Ζώντας μέσα σ' αὐτήν τήν παρεμβολή τῶν πνευματικῶν ἀρχῶν, δέν σχολιάστηκε, δέν σκανδάλισε κανένα. Βέβαια τό δωμάτιό του ἦταν ἄβατο. Ἴσως καθόλου νά μήν ἀσχολεῖτο μέ τόν εὐαγγελισμό τῆς γυναίκας. Πολλές φορές ἔλεγε: «Ἄν δέν φορεῖς πετραχήλι, μή διδάσκεις γυναῖκα».

Μέ τήν βοήθεια τοῦ Θεοῦ ἐκπληρώθηκε τό ὄνειρό του. Στήν ὁδό Αἰόλου ἄνοιξε δικό του μαγαζί. Στό ἰσόγειο εἶχε ἐργαστήριο σιδερένιων κρεβατιῶν καί στό ἀνώγειο διαμονή. Ἐνῶ περιεφέρετο στούς δρόμους, παρατήρησε πολλά φτωχά παιδιά ἀπό τήν ἐπαρχία νά δουλεύουν στό καπηλειά τῶν Ἀθηνῶν καί τό βράδυ νά κοιμούνται στό πατάρια μέ τά βαρέλια τοῦ κρασιοῦ. Σκέφθηκε πώς, ἂν πάρει τά παιδιά ἀπό τά καπηλειά, νά ἐργάζονται στή δική του δουλειά, καί στό ἀνώγειο συστήσει μικρό κοινόβιο, θά εἶναι πολύ καλύτερα γι' αὐτά. Γι' αὐτό του τό ψάρεμα θά μπορούσαμε νά τόν χαρακτηρίσουμε «κατάσκοπο τοῦ Θεοῦ». Πῆρε τήν εὐλογία τοῦ πνευματικοῦ του καί συνέστησε τό πρῶτο οἰκοτροφεῖο στήν Ἑλλάδα. Ἡ ἐπιτυχία τοῦ μικροῦ αὐτοῦ κοινοβίου παρεκίνησε τήν ἀδελφότητα τῆς «Ζωῆς» καί πολύ ἀργότερα τήν «Ἀποστολική Διακονία» νά συστήσουν τά λεγόμενα φοιτητικά οἰκοτροφεία. Ὁ κρεβατᾶς ἄνοιξε ἕνα καινούργιο δρόμο, γιά νά φυλάγονται ἀπό τίς κακοτοπιές καί νά σπουδάζουν οἱ φτωχοί καί μάλιστα σέ χρόνια δύσκολα, στερημένα, πού ἡ φυματίωση θέριζε ὅπως τό δρέπανο τά στάχια. Ὁ Ἡλίας ἀγαποῦσε τίς σπουδές καί αὐτό πού

στερήθηκε εκείνος δέν ήθελε νά τό χάσουν τά παιδιά. Στήν κατοχή φόρτωσε τόν μετέπειτα Έπίσκοπο Κονίτσης, Σεβαστιανό, μ' ένα τσουβάλι καλαμπόκι στήν πλάτη από τήν Καρδίτσα καί τόν έστειλε στή Άθήνα νά σπουδάσει θεολογία.

Ήταν λοιπόν κι ό Ήλιος δάσκαλος τής ευσέβειας, όχι από έδρα, αλλά μέσα από τήν καθημερινή βιοπάλη του. Προέτρεπε καί προετοίμαζε πολλούς για μοναχούς καί κληρικούς, γιατί, είναι αλήθεια, είχε εκκλησιαστικό φρόνημα. Είμαι σίγουρος πώς ό Θεός θά τόν ανταμείψει για τούς κόπους του, γιατί ή εκκλησία ποτέ δέν τόν άμειψε. Έμεινε πάντα πτωχός, άφανής καί πάντα άπαρατήρητος. Στά τελευταία του χρόνια έγινε μοναχός στήν ιερά μονή Σίμωνος Πέτρας από τόν γέροντα Αϊμιλιανό κι έτσι καταξιώθηκε ή αφιέρωσή του στόν Χριστό μέ τήν μοναχική του κουρά.

Δύο πράγματα είχα θαυμάσει στόν άνθρωπο αυτόν. Τά διαπίστωσα, όταν τά πρώτα χρόνια τής ήγουμενίας μου τόν είχα δόκιμο στήν μονή Μυρτιάς στήν Αίτωλοακαρνανία. Πρώτον, έβλεπε πολύ μακριά καί εύρισκε τρόπους καί μεθόδους νά πλησιάζει τόν άνθρωπο πού είχε χάσει τόν σωστό δρόμο καί, δεύτερον είχε σωστή κρίση προσώπων καί πράγματων. Τόν ρώτησα:

-Τί είναι εκείνο πού σε κάνει νά 'χεις τόσο μεγάλη εύλάβεια στόν πατέρα Ευσέβιο Ματθόπουλο;

-Ό πρώτος λόγος είναι πώς δέν πληρώθηκε ποτέ από κανένα. Πουθενά δέν ύπάρχει ύπογραφή του ότι έλαβε χρήματα για τούς κόπους του. Ζούσε μέ τήν έλεημοσύνη του άδελφού του. Ό δεύτερος: ή άγόγγυστη καρτερία πού επέδειξε στήν έξορία του από τήν ιερά Σύνοδο τής Έκκλησίας τής Ελλάδος. Ό πατήρ Ευσέβιος δέν ζούσε σε μοναστήρι, ήταν ώστόσο μοναχός. Είχε βρεί στήν ζωή του τό μέτρο τών Άγίων καί στό φαγητό καί στόν ύπνο καί στήν Λειτουργία καί στό κήρυγμα. Άλλ' ήταν ένας καί δέν τά πρόλαβε όλα.

Τό μόνο κουσούρι του κυρ-Ήλία ήταν τά νεύρα, αλλά καί γι' αυτά θά βρεί έλεος, γιατί πολύ μετανούσε γι' αυτές του τίς εξάψεις, όπως μου διηγήθηκε ό πατήρ Άρσένιος Κουμπούγιας, ό όποιος είναι ένας από κείνους πού έζησε στό οίκοτροφείο του:

-Κάποτε κολλούσαμε κρεβάτια. Κάπου έκανα λάθος. Μέ φώναξε

τόσο πολύ, πού μέ άφάνισε. Θύμωσα κι έγώ. Άνέβηκα στό δωμάτιο. Πολύ γρήγορα ήρθα στόν έαυτό μου. Τοϋ έδωσα δίκιο κι επέστρεψα στήν δουλειά. Κατερχόμενος τήν σκάλα, τόν είδα γονατιστό άπό κάτω νά κλαίει γοερώς. Ήνιωσα τόσο άσχημα, πού, παρά τά χρόνια πού πέρασαν, μέ πόνο τόν ένθυμούμαι. Γέροντα, όταν στά λάθη ύπάρχει μετάνοια, τότε δέν ύπάρχουν λάθη. Ή μετάνοια είναι σφουγγάρι πού δέν αφήνει λεκέ στήν ψυχή.

Μακάρι όλοι έμείς πού τό παίζουμε σπουδαίοι στά πνευματικά, όλοένα νά τό χρησιμοποιούμε.

Άπό Το βιβλίο

«Μορφές πού τνώρισα νά άσκοϋνται στό σκάμμα τής Έκκλησίας»
σελ.49, Ά΄ Έκδοση Σεπτέμβριος 2010 Ήερά Μονή Δοχειαρίου Άΐου Όρους

ΕΚΔΟΤΗΣ: ΕΝΟΡΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΣΙΑΤΙΣΤΑΣ
ΤΗΛ. 2465021472 ΦΑΞ 2465023133
ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΙΕΡΕΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ